

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Rybak rybołówstwa morskiego (622301)

Rybacy morscy

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Rybak rybołówstwa morskiego

(622301)

Rybacy morscy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Rybak rybołówstwa morskiego (622301)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [620]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/kuter-morze-ba%C5%82tyk-%C5%82%C3%B3d%C5%BA-2536261> [dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	10
2.7. Zawody pokrewne	11
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	11
3.1. Zadania zawodowe	11
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie połowu i przetwórstwa ryb morskich.....	11
3.3. Kompetencje społeczne.....	13
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Rybak rybołówstwa morskiego 622301

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Rybak dalekomorski.
- Rybak morski.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6223 Deep-sea fishery workers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Tadeusz Andrzejewski – Zespół Szkół w Sierakowie, Sieraków.
- Tomasz Czerwiński – ekspert niezależny, Olsztyn.
- Anna Jawor-Joniewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Klaudia Gumieniak – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Piotr Najmowicz – Szkoła Główna Handlowa, Warszawa.
- Bożena Szczepkowska – Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza, Olsztyn.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Roman Kępiński – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grodkowie, Grodków.
- Rafał Kozik – Branżowa Szkoła I Stopnia nr 33, Kraków.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Rybak rybołówstwa morskiego⁸ bierze udział w procesie połowowym jako członek załogi statku rybackiego, łowi ryby na łowiskach² morskich i oceanicznych w celu bezpośredniej sprzedaży złowionych ryb, regularnych dostaw do hurtowni, organizacji handlowych lub na targowiska.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Rybak rybołówstwa morskiego jako członek załogi jednostki pływającej odpowiada przede wszystkim za połów ryb i ich wstępną obróbkę przed dostarczeniem do odbiorców. Do podstawowych obowiązków należy połów ryb oraz wykonywanie czynności związanych z ładowaniem złowionych ryb, ich sortowaniem (gatunkowym, jakościowym), magazynowaniem w ładowni, płukaniem, patroszeniem i układaniem ryb w skrzyniach z przeznaczeniem do sprzedaży.

Szczegółowe zadania zawodowe podlegają zróżnicowaniu w zależności od wielkości jednostki pływającej, na której pracuje rybak rybołówstwa morskiego (łódź, kuter lub trawler¹²-przetwórnia) oraz odległości łowisk od bazy lądowej.

Praca rybaka rybołówstwa morskiego jest w dużym stopniu nadzorowana m.in. przez bosmana połowowego, ale nie jest rutynowa. Wykonuje on swoją pracę wykorzystując różny sprzęt połowowy, na różnych łowiskach, często zmianom ulega także skład gatunkowy poławianych ryb. Im mniejsza jest jednostka pływająca, tym mniejsze są możliwości specjalizacji rybaków rybołówstwa morskiego w zakresie poszczególnych czynności, dlatego na łodziach i kutrach każdy z nich musi umieć wykonywać więcej czynności zawodowych niż na większych statkach.

W rybołówstwie przybrzeżnym, na jednostkach mniejszych, mających kilkusobową załogę, czynności wykonywane przez poszczególnych rybaków rybołówstwa morskiego stanowią cały proces połowu. Poza podstawowymi zadaniami charakterystycznymi dla tego zawodu, w tym m. in.: patroszeniem, sortowaniem i konserwowaniem złowionych ryb, rybacy mogą pełnić wachtę¹³ przy sterze, wachtę kotwiczną i portową, przygotowywać sprzęt połowowy, wyrzucać i wybierać sieci.

W ramach obowiązków zawodowych rybak rybołówstwa morskiego, który jest szyprem¹⁰ jednostki pływającej, odpowiada za stosowanie przepisów rybołówstwa w danym akwenie, prowadzenie przewidzianej przepisami dokumentacji połowów oraz (zwykle) za zbyt złowionych ryb. Ponadto w czasie niesprzyjającej pogody (sztormu) rybak kutrowy i łodziowy może wykonywać różne prace konserwacyjno-naprawcze na kutrze (lub łodzi) przebywającym w porcie.

Na dużych statkach dalekomorskich do zadań rybaka rybołówstwa morskiego, poza procesem łowienia ryb, należy pełnienie wachty przy sterze, wachty kotwicznej i portowej, przygotowanie sprzętu połowowego, wydawanie (tj. zarzucanie) i wybieranie sieci za pomocą wind trałowych. W przypadku tego rodzaju jednostek rybak rybołówstwa morskiego nie zajmuje się już obróbką ryb,

bowiem zadanie to powierzone jest rybakowi przetwórcy, który wykonuje takie zadania za pomocą zmechanizowanych urządzeń zainstalowanych na dalekomorskich statkach trawlerach-przetwórnich.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- przygotowywaniu i naprawianiu sieci oraz sprzętu rybackiego,
- sterowaniu kutrem na teren połowu i z powrotem oraz w czasie połowu,
- zakładaniu przynęt, zastawianiu sieci i ich holowaniu,
- czyszczeniu, mrożeniu lub soleniu ryb na kuzrze albo na brzegu,
- magazynowaniu ryb w ładowni,
- pełnieniu wacht,
- przetwarzaniu ryb,
- współpracowaniu z innymi członkami załogi kutra.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy pracownika w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** jest jednostka pływająca (łódź, kuter, trawler), która niemal cały czas znajduje się na morzu, z dala od lądu i z reguły ma tylko krótkie postoje w porcie (lub w stoczni podczas remontu).

Praca wykonywana jest głównie w pozycji stojącej, często niewygodnej, na bardzo chybottliwym i śliskim pokładzie, bez względu na panujące warunki atmosferyczne (np. w zimnie, przy dużej wilgotności powietrza, w czasie sztormów i przy wysokiej fali), przy zagrożeniu zdrowia, a nawet życia.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Rybak rybołówstwa morskiego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- narzędzia połowowe bierne³, np.: sieci stawne⁹, plawnice⁷, takle, sznury haczykowe¹¹, żaki¹⁷, pułapki,
- narzędzia połowowe czynne⁴, np.: włoki, tuki, dragi¹⁵, niewody⁵, wędy¹⁴,
- klamry do łączenia lin i łańcuchów (szekle), karabińczyki,
- echosondy¹,
- licznik głębokości,
- urządzenia napędowe np.: silniki, windy,
- wyciągarki (wciągi)¹⁶ do sieci,
- kompas i systemy nawigacji GPS,
- sprzęt radiokomunikacyjny,
- noże i skrobaczki do ryb,
- chłodnie,
- opakowania transportowe,
- zestawy wędkarskie: wędkę, kołowrotki, pilkery⁶, haczyki, itp.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** wykonywana jest indywidualnie lub zespołowo (zwłaszcza na większych jednostkach pływających), w różnych porach dnia i nie jest normowana. Specyfika zawodu powoduje, że rybak rybołówstwa morskiego pracuje również w dni ustawowo wolne od pracy, tj. niedziele i święta. Czas wykonywania zadań zawodowych jest uzależniony od rodzaju jednostki pływającej i stanowiska zajmowanego przez rybaka rybołówstwa morskiego:

- na dalekomorskich trawlerach-przetwórniami praca trwa z reguły 12 godzin, jednak może być wymagana gotowość pracy nawet do 18 godzin na dobę (np. przy wyczekiwaniu na wyciągnięcie sieci), po przepracowaniu pół roku załogi trawlerów rybackich wracają z odległych łowisk, najczęściej samolotem, do kraju w celu wykorzystania urlopu i należnych dni wolnych (za czas ponadwymiarowy przepracowany na statkach dalekomorskich), następnie oczekują w tzw. gotowości kadrowej w bazach lądowych firm na ponowne zamustrowanie (zatrudnienie na statku),
- w rybołówstwie łodziowym i kutrowym występuje większa sezonowość pracy – liczba rejsów uzależniona jest od pory roku, pogody, obfitości łowisk (np. połowy flądry odbywają się głównie od października do grudnia, sezon dorszowy przypada na styczeń – kwiecień, a lipiec i sierpień przeznaczają się na remonty kutrów), czas pracy w trakcie połowu wynosi 12–18 godzin, jest nienormowany, ustala go szypier.

Osoby pracujące z wykorzystaniem czynnych narzędzi połowowych z reguły mają więcej czasu na odpoczynek w porównaniu do rybaków rybołówstwa morskiego stosujących narzędzia bierne, którzy muszą pozostawać na pokładzie przy pracy przez kilkanaście godzin na dobę.

Realizując zadania zawodowe, rybak rybołówstwa morskiego stosuje środki ochrony indywidualnej w postaci ubrań i butów roboczych oraz rękawic.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Rybak rybołówstwa morskiego może być narażony na zagrożenia:

- fizyczne (np. utonięcie, zagrożenia związane z obsługą pokładowych urządzeń i sprzętu rybołwczego w zmiennych warunkach atmosferycznych oraz np. związane z nadmiernym wysiłkiem wynikającym z przenoszeniem ciężarów i wykonywaniem czynności w wymuszonej pozycji ciała, związane z niedostatecznym oświetleniem i wentylacją, wystawieniem organizmu na duże wahania atmosferyczne oraz odizolowaniem od warunków życia na lądzie),
- alergiczne (np. w przypadku bezpośredniego kontaktu z florą i fauną morską),
- mechaniczne (poślizgnięcia, ułucia, przecięcia, przekłucia, poparzenia, okaleczenia rąk, potłuczenia),
- foniczne (np. hałas pracującego silnika).

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć m.in.:

- choroby układu oddechowego (np. przewlekłe choroby oskrzeli),
- choroby skóry i oczu (zapalenie skóry, zmiany naskórka, przebarwienia i zrogowacenia skóry, zapalenia spojówek),
- choroby układu pokarmowego,
- choroby układu nerwowego (psychonerwica),
- choroby układu mięśniowo-kostno-szkieletowego (urazy oraz dolegliwości bólowe pleców, ramion, rąk, kolan i kręgosłupa, reumatyzm).

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **rybak rybołówstwa morskiego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- widzenie stereoskopowe (widzenie głębni umożliwiające ocenę odległości),
- widzenie o zmroku,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- uzdolnienia kierownicze i organizacyjne,
- rozumowanie logiczne,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności na drugą,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- współdziałanie i współpraca w zespole;

w kategorii cech osobowościowych

- odwaga,
- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do pracy w zmiennych warunkach pogodowych,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- elastyczność i otwartość na zmiany,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- odporność emocjonalna,

- odporność na działanie pod presją czasu,
- radzenie sobie ze stresem,
- rzetelność,
- wytrwałość i cierpliwość.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Osoba pracująca w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** powinna posiadać ogólnie bardzo dobrą kondycję fizyczną i sprawność zarówno kończyn górnych, w szczególności zręczność rąk i palców, jak i kończyn dolnych. Wykonując zadania i czynności robocze, rybak rybołówstwa morskiego musi zmagać się z żywiołami morskimi, np. silnym wiatrem i wysokimi falami. Osoba pracująca w tym zawodzie musi być wytrzymała na długotrwały wysiłek fizyczny. Do pracy w zawodzie rybak rybołówstwa morskiego wymagane jest posiadanie silnej budowy ciała oraz prawidłowego funkcjonowania podstawowych układów: krążenia, oddechowego, nerwowego, trawiennego, mięśniowego, kostno-stawowego. Niezbędny jest także dobry wzrok, widzenie stereoskopowe, dobre widzenie o zmroku, koordynacja wzrokowo-ruchowa oraz sprawność zmysłu równowagi. Przydatne jest prawidłowe rozpoznawanie barw oraz dobrze rozwinięty zmysł dotyku.

Pod względem wysiłku fizycznego praca w tym zawodzie należy do prac bardzo ciężkich. Występują w niej obciążenia umysłowe związane ze stresem wynikającym z wykonywania zadań w zmiennych warunkach atmosferycznych, zagrażających zdrowiu i życiu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa), np. w zawodzie pokrewnym przetwórcą ryb.

Pracodawcy często zatrudniają jednak osoby posiadające wykształcenie średnie, tj. ukończone technikum lub dwuletnią szkołę policealną w zawodzie pokrewnym technik rybołówstwa morskiego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Rybak rybołówstwa morskiego jest zawodem regulowanym. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie wykszolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich określa w odniesieniu do osób zatrudnionych w dziale pokładowym w rybołówstwie morskim następujące świadectwa:

- młodszego rybaka rybołówstwa morskiego,
- rybaka rybołówstwa morskiego,
- starszego rybaka rybołówstwa morskiego.

Do uzyskania świadectwa młodszego rybaka rybołówstwa morskiego, uprawniającego do zajmowania stanowiska młodszego rybaka na każdym statku rybackim, wymagane jest posiadanie świadectw przeszkoleń w zakresie:

- indywidualnych technik ratunkowych,

- ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego,
- elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej.

Mogą być one zastąpione świadectwem przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla członków załóg łodzi rybackich w żegludze krajowej.

Do uzyskania świadectwa rybaka rybołówstwa morskiego, uprawniającego do zajmowania stanowisk: rybaka – na każdym statku rybackim oraz kierownika jednostki bez prawa przewozu pasażerów – na łodzi rybackiej o długości do 9 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze krajowej – pod warunkiem zdania egzaminu z zakresu obsługi silników spalinowych, o ile moc silnika przekracza 100 kW, wymagane jest:

- posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- ukończenie pierwszego roku studiów w uczelni morskiej (w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) lub innej uczelni, albo pierwszego roku nauki w szkole ponadpodstawowej lub centrum kształcenia zawodowego, kształcących co najmniej na poziomie operacyjnym w dziale pokładowym w specjalności wskazanej w certyfikacie uznania lub w zakresie oficera wachtowego statku rybackiego o długości powyżej 24 m uprawiającego żeglugę na wodach ograniczonych oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- ukończenie nauki w szkole ponadpodstawowej lub centrum kształcenia zawodowego kształcących na poziomie pomocniczym w dziale pokładowym zgodnie z certyfikatem uznania oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

Do uzyskania świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego, uprawniającego do zajmowania stanowisk: rybaka – na każdym statku rybackim, starszego rybaka – na każdym statku rybackim, kierownika jednostki bez prawa przewozu pasażerów – na łodzi rybackiej o długości do 15 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze na wodach ograniczonych – pod warunkiem zdania egzaminu z zakresu bezpieczeństwa żeglugi i wiedzy nautycznej, jeżeli moc silnika przekracza 100 kW, dodatkowym warunkiem jest zdanie egzaminu z obsługi silników spalinowych do 200 kW oraz oficera wachtowego – na statku rybackim do 24 m w żegludze na wodach ograniczonych pod warunkiem ukończenia szkolenia w zakresie oficera wachtowego na statkach rybackich o długości do 24 m na wodach ograniczonych i zdania egzaminu z zakresu bezpieczeństwa żeglugi i wiedzy nautycznej, wymagane jest posiadanie świadectwa ratownika oraz:

- posiadanie świadectwa rybaka rybołówstwa morskiego, 6-miesięcznej dodatkowej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- ukończenie studiów w uczelni morskiej (w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) lub innej uczelni, albo nauki w szkole ponadpodstawowej lub centrum kształcenia zawodowego kształcących co najmniej na poziomie operacyjnym w dziale pokładowym w specjalności wskazanej w certyfikacie uznania lub w zakresie oficera wachtowego statku rybackiego o długości powyżej 24 m uprawiającego żeglugę na wodach ograniczonych oraz posiadanie 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- ukończenie nauki w szkole ponadpodstawowej lub centrum kształcenia zawodowego kształcących na poziomie pomocniczym w dziale pokładowym zgodnie z certyfikatem uznania oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- posiadanie świadectwa starszego marynarza oraz 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- posiadanie świadectwa marynarza oraz 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- posiadanie 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

Ponadto każdy członek załogi statku jest obowiązany posiadać świadectwa przeszkoleń w zakresie:

- ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego,

- elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej,
- bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- problematyki ochrony na statku,
- indywidualnych technik ratunkowych.

W zawodzie rybak rybołówstwa morskiego pracodawcy chętnie zatrudniają osoby legitymujące się:

- dyplomem potwierdzającym kwalifikację TG.06 Obróbka ryb i produkcja przetworów rybnych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym przetwórcy ryb, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- dyplomem potwierdzającym kwalifikację RL.12 Pełnienie wachty morskiej i portowej na statku rybackim, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym technik rybołówstwa morskiego, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Cenione jest również posiadanie:

- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie rybołówstwa morskiego, potwierdzającego umiejętności praktyczne w zawodzie,
- suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- certyfikatu Indywidualnych Technik Ratunkowych (ITR).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Rybak rybołówstwa morskiego może, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich, w zależności od posiadanego doświadczenia i kwalifikacji, zajmować stanowiska:

- młodszego rybaka – wymagane jest świadectwo młodszego rybaka rybołówstwa morskiego,
- rybaka – wymagane jest świadectwo rybaka rybołówstwa morskiego, do którego uzyskania konieczne jest 12-miesięczne doświadczenie w pływaniu na statkach rybackich w dziale pokładowym lub ukończenie pierwszego roku nauki w określonych w rozporządzeniu o morskich jednostkach edukacyjnych oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym,
- starszego rybaka – wymagane jest świadectwo starszego rybaka rybołówstwa morskiego, do którego uzyskania konieczne jest posiadanie świadectwa ratownika oraz 6-miesięcznego dodatkowego doświadczenia w pływaniu na statkach rybackich w dziale pokładowym lub ukończenie studiów w określonych w rozporządzeniu o morskich jednostkach edukacyjnych i posiadanie 6-miesięcznej lub 12-miesięcznej (w zależności od typu ukończonej jednostki edukacyjnej) praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo posiadanie świadectwa starszego marynarza oraz 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo posiadanie świadectwa marynarza oraz 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo posiadanie 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

Osoba posiadająca kompetencje w zawodzie rybak rybołówstwa morskiego ma ponadto możliwość podjęcia pracy w innych, pokrewnych zawodach, takich jak np.: rybak śródlądowy, marynarz statku morskiego, przetwórcy ryb.

Osoba wykonująca zawód rybaka rybołówstwa morskiego może ponadto rozwijać swoją karierę w kierunku oficerskim, awansując na stanowiska:

- oficera wachtowego,
- kierownika jednostki,
- kapitana.

Obok posiadania doświadczenia zawodowego w rybołówstwie oraz w pracy na statkach, na stanowiskach oficerskich wymagane jest ukończenie specjalistycznych szkoleń, np. w zakresie wykorzystania radaru i Radarowego Automatycznego Systemu Śledzenia i Akwizycji Ech (ARPA) na poziomie operacyjnym, prowadzonych przez morskie jednostki edukacyjne oraz zdanie wymaganych egzaminów i uzyskanie określonych przepisami świadectw i dyplomów.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (w 2019 r.) w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych dla tego zawodu po przystąpieniu do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną, potwierdzającego kwalifikację TG.06 Obróbka ryb i produkcja przetworów rybnych, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) przetwórcy ryb, lub potwierdzającego kwalifikację RL.12 Pełnienie wachty morskiej i portowej na statku rybackim, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik rybołówstwa morskiego, także w trybie eksternistycznym.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik rybołówstwa morskiego ^S	315215
Rybak śródlądowy ^S	622201
Przetwórcy ryb ^S	751103
Marynarz statku morskiego	835003

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Eksploatowanie statku rybackiego zgodnie z przyjętymi zasadami.
- Z2 Prowadzenie połowów morskich zgodnie z przyjętymi zasadami oraz obowiązującymi przepisami.
- Z3 Prowadzenie przetwórstwa ryb zgodnie z przyjętymi zasadami oraz obowiązującymi przepisami.
- Z4 Podejmowanie działań związanych z załadowywaniem i transportem ryb morskich.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie połowu i przetwórstwa ryb morskich

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie połowu i przetwórstwa ryb morskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Eksploataowanie statku rybackiego zgodnie z przyjętymi zasadami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Urządzenia pokładowe oraz zasady działania podstawowych systemów siłowni statku; • Procedury wachtowe i pokładowe; • Procedury związane z kierowaniem statkiem oraz zasady dotyczące prowadzenia połowu ryb morskich; • Zasady i przepisy dotyczące ergonomii i ochrony środowiska, BHP oraz ochrony przeciwpożarowej; • Procedury bezpieczeństwa żeglugi i ratownictwa morskiego; • Sygnały wzywania pomocy; • Procedury postępowania w przypadku holowania ratowniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obsługiwać urządzenia pokładowe i siłowni statku oraz przygotowywać warunki do połowu ryb; • Stosować procedury pokładowe i wachtowe w procesie realizacji zadań zawodowych; • Dostosowywać pokład i urządzenia przetwórcze do połowu i przetwórstwa ryb morskich; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska; • Stosować procedury bezpieczeństwa żeglugi i ratownictwa morskiego, zapobiegać zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka oraz środowiska związanym z wykonywaniem zadań zawodowych przy połowie ryb morskich; • Rozpoznawać i stosować sygnały wzywania pomocy; • Przestrzegać procedury postępowania w przypadku wzywania pomocy oraz holowania ratowniczego.

Z2 Prowadzenie połowów morskich zgodnie z przyjętymi zasadami oraz obowiązującymi przepisami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Przebieg procesu połowu; • Techniki połowów; • Rodzaje i budowę narzędzi do połowu różnych gatunków ryb morskich; • Zasady eksploatacji narzędzi do połowu ryb morskich; • Zasady konserwacji i metody naprawy narzędzi połowowych; • Przepisy dotyczące gospodarki żywymi zasobami morza; • Przepisy i zasady dotyczące ochrony rybołówstwa morskiego; • Gatunki morskich ryb użytkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolować proces połowu; • Stosować różne techniki połowów; • Dobierać narzędzia połowowe do różnych warunków pogodowych; • Dobierać narzędzia i techniki połowu do gatunku ryb morskich z zastosowaniem przepisów prawa dotyczącego ochrony rybołówstwa; • Eksploatować narzędzia połowowe oraz dokonywać ich naprawy zgodnie z zasadami; • Stosować zasady dotyczące gospodarowania żywymi zasobami morza; • Stosować zasady i konwencje dotyczące ochrony rybołówstwa i środowiska morskiego; • Rozróżniać gatunki morskich ryb użytkowych oraz wskazywać rozmieszczenie łowisk.

Z3 Prowadzenie przetwórstwa ryb zgodnie z przyjętymi zasadami oraz obowiązującymi przepisami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje maszyn stosowanych w przetwórstwie rybnym; • Zasady przetwarzania żywych zasobów morza; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obsługiwać maszyny wykorzystywane w przetwórstwie rybnym; • Dobierać ryby morskie do przetwórstwa oraz

<ul style="list-style-type: none"> • Procesy technologiczne stosowane w przetwórstwie rybnym; • Zasady obróbki surowców rybnych; • Warunki techniczne i fizyczne do prowadzenia przetwórstwa ryb morskich; • Przepisy sanitarne dotyczące prowadzenia przetwórstwa ryb morskich. 	<p>przetwarzać żywe zasoby morza zgodnie z przyjętymi zasadami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosować odpowiednie procesy technologiczne w zależności od sposobu przetwarzania surowca rybnego; • Wykonywać obróbkę wstępną surowców rybnych; • Zapewniać odpowiednie warunki do przetwórstwa ryb morskich, w tym dobierać maszyny do przetwórstwa rybnego; • Przestrzegać zasad i przepisów sanitarnych w prowadzeniu przetwórstwa ryb morskich.
--	---

Z4 Podejmowanie działań związanych z załadowywaniem i transportem ryb morskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady dotyczące załadunku i transportu ryb morskich oraz parametry mające wpływ na transport ryb; • Osprzęt przeładunkowy oraz urządzenia i narzędzia stosowane do przewozu ryb morskich; • Zasady i techniki dotyczące zabezpieczenia ładunku przed przemieszczeniem po pokładzie statku; • Zasady eksploatacji i konserwacji urządzeń do przeładunku i przewozu ryb morskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywać ryby do transportu i sprzedaży zgodnie z zasadami załadunku i transportu ryb morskich, w tym określać ilość ładunku; • Dobierać oraz korzystać z narzędzi i urządzeń służących do przeładunku oraz przewozu ryb morskich, w tym: wykorzystywać ładownie chłodnicze i izotermiczne do przewozu ryb morskich; • Nadzorować załadunek i rozładunek ryb ze statku oraz zabezpieczać ładunek przed przemieszczeniem po pokładzie statku; • Eksploatować urządzenia oraz osprzęt przeładunkowy i pomocniczy znajdujący się na statku.

3.3. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

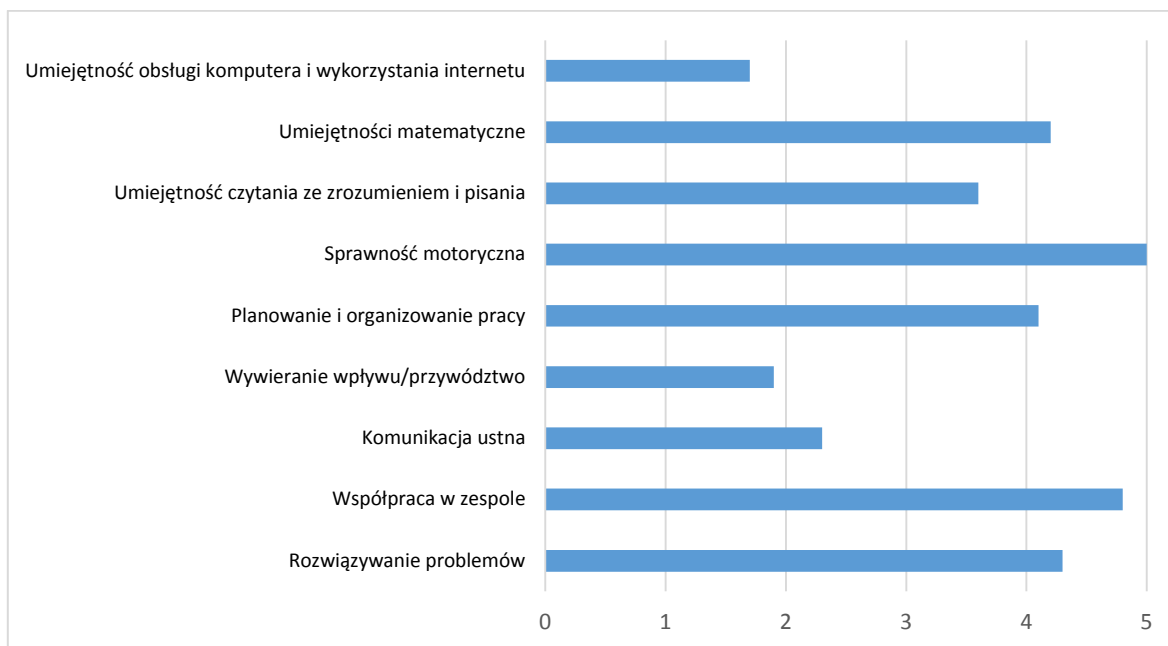
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za prawidłową realizację zadań zawodowych wykonywanych przy połowie ryb.
- Dostosowania własnego zachowania do zmiennych warunków pracy.
- Skutecznego zarządzania czasem, szczególnie w okresie wzmożonych prac przy połowie ryb, polegającego na planowaniu i organizowaniu pracy, koncentracji i efektywności działań.
- Pracy samodzielnej i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy przy połowie ryb.
- Oceny wpływu swoich działań i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki w ramach współpracy zespołowej.
- Nieustannego aktualizowania swojej wiedzy, uczenia się i doskonalenia umiejętności zawodowych oraz poznawania nowych rozwiązań w zakresie połowu ryb.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały

one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **rybak rybołówstwa morskiego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **rybak rybołówstwa morskiego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Rybak rybołówstwa morskiego najczęściej pracuje w firmach:

- zajmujących się połowem ryb,
- współpracujących z przedsiębiorstwami działającymi w branży przetwórstwa ryb,
- zajmujących się wdrażaniem technologii w rybołówstwie.

Osoba wykonująca ten zawód może także prowadzić własną działalność gospodarczą związaną z połowem i przetwórstwem ryb, co jednak wymaga znacznych nakładów finansowych związanych z kupnem i utrzymaniem kutra.

Analizy ogłoszeń dotyczących ofert pracy wskazują, że pracodawcy poszukują obecnie (2019 r.) kandydatów do pracy w zawodzie rybaka rybołówstwa morskiego. Oferty pracy dotyczą prac wykonywanych zarówno w kraju, jak i za granicą.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może ukończyć:

- branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym przetwórcy ryb,
- technikum w zawodzie pokrewnym technik rybołówstwa morskiego,
- dwuletnią szkołę policealną w zawodzie pokrewnym technik rybołówstwa morskiego,
- kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji TG.06. Obróbka ryb i produkcja przetworów rybnych.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,

- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Ponadto planując awans na wyższe stanowiska, rybak rybołówstwa morskiego powinien kształcić się w morskich jednostkach edukacyjnych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji członków załóg statków.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Rybak rybołówstwa morskiego może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach z zakresu rybołówstwa morskiego, organizowanych przez:

- placówki kształcenia zawodowego – publiczne i niepubliczne,
- prywatne firmy edukacyjne,
- urzędy morskie.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami lub zaświadczeniami.

Rybak rybołówstwa morskiego może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich, każdy członek załogi statku morskiego jest obowiązany odbyć przeszkolenie zapoznawcze na statku w zakresie bezpieczeństwa, obejmujące zagadnienia związane z ochroną statku, procedurami w sytuacji zagrożenia, ochroną przeciwpożarową, oznakowaniem dróg ewakuacyjnych i sygnałów alarmowych, bezpieczeństwem i higieną pracy, wyposażeniem ratunkowym. Ponadto każdy członek załogi statku musi posiadać świadectwo ukończenia szkoleń z zakresu:

- ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego,
- elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej,
- bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- problematyki ochrony na statku,
- indywidualnych technik ratunkowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** w dużej mierze jest uzależnione od:

- armatora,
- wielkości jednostki pływającej,
- stażu pracy pracownika,
- doświadczenia zawodowego i posiadanych kwalifikacji,
- wielkości połowów.

Rezultaty połowów rzutują bezpośrednio na zarobki załogi i często uzależnione są od wielu trudnych do przewidzenia czynników, w tym:

- pogody,
- stanu morza (sztormów),
- zasobności łowisk.

Zarobki osób zatrudnionych w zawodzie rybaka rybołówstwa morskiego kształtują się na poziomie od minimalnego wynagrodzenia (w 2019 r. jest to 2250 zł brutto miesięcznie) do kwoty 4300 zł brutto miesięcznie i znacznie wyższej, np. w przypadku pracy na dużych jednostkach pływających na trasach dalekomorskich.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczepkach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **rybak rybołówstwa morskiego** możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością są bardzo ograniczone, z uwagi na wysokie wymagania zdrowotne dla tego zawodu.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób z niewielkimi dysfunkcjami:

- narządu wzroku (04-O), o ile pole widzenia pozostaje prawidłowe, pracownik prawidłowo rozróżnia barwy, a inne ewentualne wady wzroku są skorygowane odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że są skorygowane za pomocą implantów lub aparatów słuchowych w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 616, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 586).

- Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 181, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wykszolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich (Dz. U. poz. 802).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Grzywacz R., Lacinski Z., Zaucha J.: Narzędzia i technika połowów polskiego rybołówstwa przybrzeżnego i zalewowego. Studia i Materiały, seria C, nr 49. Morski Instytut Rybacki, Gdynia 1982.
- Krępa J., Stengel H., Fridman A.L.: Narzędzia połowu rybołówstwa morskiego. Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1987.
- Pochodaj A.: Łączność na morzu. Alma-Press, Warszawa 2008.
- Sikorski Z.: Ryby i bezkręgowce morskie. Pozyskiwanie, właściwości i przetwarzanie. Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2004.
- Świniarski J., Cetinić P.: Technologia połowu organizmów morskich. Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1993.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <https://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informacje dotyczące narzędzi i metod połowów: http://plgr.pl/UserFiles/rybak_271-312.pdf
- Informacje o wynagrodzeniu: <http://www.wypr.pl/rybak-rybolowstwa-morskiego-grzybowo-d9c753cf31344400ac894fcadd5026ed>
- Informacje praktyczne dotyczące rybołówstwa: <http://www.pg.gda.pl/~janak/SiUT/pliki/s5.03wyk.pdf>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie przetwórcy ryb: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/751103.pdf

- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik rybołówstwa morskiego:
https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/315215.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Potwierdzenie kwalifikacji zawodowych: https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/cudzoziemcy/chce-potwierdzic-kwalifikacje-zawodowe-w-polsce/proc_859-uznawanie-kwalifikacji-rybaka-rybolowstwa-morskiego
- Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy: <http://monitorpolski.gov.pl/mp/2019/276/M2019000027601.pdf>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Echosonda	Urządzenie służące do pomiaru głębokości i ewentualnie temperatury wody, rodzaju dna, lokalizacji i wielkości ławic ryb lub określenia położenia zatopionych wraków, czy innych przedmiotów na dnie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/ec hosonda.html [dostęp: 31.03.2019]
2	Łowisko	Obszar wodny obfity w organizmy zwierzęce (np. ryby), na którym dokonuje się ich połowu.	https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/lowisko [dostęp: 31.03.2019]

3	Narzędzia połowowe bierne	Narzędzia pozostawiane swobodnie na kotwicy w miejscach, gdzie spodziewana jest ryba. Zwierzę samo zbliża się do takich narzędzi połowu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://cod.fromnorway.com/pl/sustainability/fishing-fleet/ oraz: http://www.pg.gda.pl/~janak/SiUT/pliki/s5.03wyk.pdf [dostęp: 31.03.2019]
4	Narzędzia połowowe czynne	Narzędzia, których działanie polega na przemieszczaniu się i zgarnianiu ryby. Ruch ten może być wynikiem holowania narzędzi połowowych lub ruchu okrężnego narzędzi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://cod.fromnorway.com/pl/sustainability/fishing-fleet/ oraz: http://www.pg.gda.pl/~janak/SiUT/pliki/s5.03wyk.pdf [dostęp: 31.03.2019]
5	Niewody	Narzędzia do połowu o dwóch skrzydłach połączonych workowatą częścią. Połów odbywa się przez otoczenie określonego obszaru wodnego zwanego tonią oraz zagęszczenia połowu w części workowatej zwanej matnią.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://smp.am.szczecin.pl/dlibra/docmetadata?id=667&from=pubindex&dirids=1&lp=1473 [dostęp: 31.03.2019]
6	Pilker	Przynęta stosowana głównie w wędkarstwie morskim. Przypomina kształtem małe rybki. Obecnie pilkery dostępne są w wielu kształtach i barwach. Pilker uzbrojony jest zazwyczaj w jedną lub dwie kotwice, często zakończone kolorowymi nitkami lub sztuczną muchą. Połów odbywa się poprzez opuszczanie pilkera do dna i gwałtownym podrywaniu go do góry.	https://m.www.corona-fishing.pl/Fishipedia/Pilker/304,,0,1 [dostęp: 31.03.2019]
7	Pławnica	Sieciowe narzędzie w kształcie wydłużonego prostokąta do połowu ryb pelagicznych (których tryb życia nie jest związany ze stałym podłożem), głównie śledzi, sardyn, łososi.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/p/C5%82awnica.html oraz https://sjp.pwn.pl/slowniki/ryby%20pelagiczne.html [dostęp: 31.03.2019]
8	Rybołówstwo morskie	Rybołówstwo komercyjne, rybołówstwo rekreacyjne, połów organizmów morskich w celach prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych albo w celu kształcenia, w zakresie rybołówstwa morskiego, a także zarybianie oraz chów lub hodowla organizmów morskich, wprowadzanie do obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej lub przenoszenie na tych obszarach organizmów morskich gatunków obcych lub organizmów morskich niewystępujących miejscowo.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190000586/U/D20190586Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
9	Sieci stawne	Najczęściej stosowany rodzaj sieciowego, oplątującego narzędzia do połowu ryb.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://plgr.pl/UserFiles/rybak_271-312.pdf oraz: https://www.msc.org/pl/narzedzia-i-metody-polowowe/sieci-stawne [dostęp: 31.03.2019]
10	Szyper	Dowódca małego statku rybackiego.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/szyper.html [dostęp: 31.03.2019]

11	Takle, sznury haczykowe	Narzędzia haczykowe służące do połowu ryb. Mogą być stosowane pojedynczo lub w postaci wielohaczykowych sznurów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://definicja.net/s%C5%82ownik-Takle oraz: https://www.msc.org/pl/narzedzia-i-metody-polowowe/sznury-haczykowe [dostęp: 31.03.2019]
12	Trawler	Statek rybacki z napędem mechanicznym do połowów sieciami ciągnionymi.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/trawler.html [dostęp: 31.03.2019]
13	Wachta	Służba na statku pełniona w określonym czasie przez część załogi; też: część załogi, która pełni tę służbę.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/wachta.html [dostęp: 31.03.2019]
14	Wędy	Narzędzia haczykowe charakteryzujące się wykorzystaniem do połowu rybackiego haczyków. Mogą być one stosowane pojedynczo lub w postaci wielohaczykowych sznurów w formie ciągnionej (trolling).	http://plgr.pl/UserFiles/rybak_271-312.pdf dostęp: 31.03.2019]
15	Włoki, tuki, dragi	Narzędzia połowu, których konstrukcje i techniki połowu umożliwiają złowienie ryb znajdujących się na drodze ich przemieszczania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://smp.am.szczecin.pl/dlibra/docmetadata?id=667&from=pubindex&dirids=1&lp=1473 oraz: https://www.msc.org/pl/narzedzia-i-metody-polowowe/wloki-pelagiczne [dostęp: 31.03.2019]
16	Wyciągarki (wciągi)	Urządzenie służące do wyciąganie sieci lub innych narzędzi połowowych, wyposażone w silnik.	http://www.pg.gda.pl/~janak/SiUT/pliki/s5.03wyk.pdf [dostęp: 31.03.2019]
17	Żaki	Pułapkowe narzędzia połowowe, wyposażone najczęściej w dwukomorową sieciową klatkę łowną z gardłami, uniemożliwiającymi ucieczkę ryb. Żaki mogą być wyposażone pojedyncze lub podwójne ściany z tkaniny sieciowej (tzw. płoty) kierujące ryby w kierunku komór łownych.	http://plgr.pl/UserFiles/rybak_271-312.pdf [dostęp: 31.03.2019]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.